

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2.373 din 22.01, 2018

La nr. 07/1812 din 29 decembrie 2017

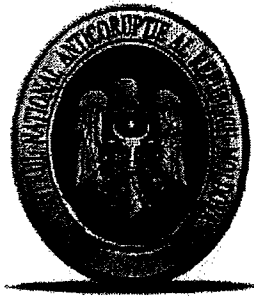
**Ministerul Sănătății, Muncii
și Protecției Sociale**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/4698 din 22.01.2018

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți*

*interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, precum și pe portalul www.particip.gov.md la data de 11 decembrie 2017, fiind, astfel, asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat, de minim 10 zile lucrătoare pentru a putea prezenta sau expedia recomandări asupra acestuia.

Cu toate acestea, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată evitarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în scopul "majorării cuantumului alocațiilor sociale de stat pentru persoane cu dizabilități din copilărie și pentru copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani, pentru a spori nivelul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități și asigurarea unui trai independent în comunitatea acestora, precum și în contextul realizării prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a obiectivelor documentelor strategice naționale privind promovarea și aplicarea unor noi mecanisme de protecție socială a persoanelor cu dizabilități, a perfecționării cadrului legislativ-normativ pentru asigurarea accesului acestor persoane la prestații și servicii sociale echitabile și în conformitate cu Programul de activitate al Guvernului 2016-2018 capitolul IX, pct.18 care stabilește dezvoltarea sistemică a asistenței sociale pentru a îmbunătăți nivelul de protecție a cetățenilor, familiilor și al coeziunii sociale."

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune majorarea de la 80% până la 100% a cuantumului alocațiilor sociale de stat pentru persoane cu dizabilități din copilărie și pentru copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani. Totodată, conform notei informative "[...] proiectul prevede și excluderea pe tot parcursul textului Legii nr. 499 din 14.07.1999 a cuvântului "indexate" din considerentul că, Legea nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, prevede că cuantumul pensiei minime de dizabilitate reprezintă un anumit % din venitul lunar minim garantat stabilit prin lege (VLMG), care se indexează anual la 1 aprilie, astfel decade necesitatea indexării pensiei minime - acest proces se realizează prin indexarea VLMG-lui. Respectiv și Hotărârea Guvernului nr. 154 din 15.03.2017 cu privire la indexarea prestațiilor de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat, nu prevede noțiunea de „pensie minimă indexată”, dar numai noțiunea de "pensie minimă"."

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele unor categorii de cetățeni (persoane cu dizabilități din copilărie și copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani) de a beneficia de o majorare a cuantumului alocațiilor sociale de stat, ceea ce va îmbunătăți nivelul de protecție, facilitând, astfel, majorarea gradului de integrare socială a acestora.

Prin urmare, promovarea intereselor private ale acestor categorii de beneficiari este justificată în raport cu interesul public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de "nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."

Argumentele prezentate de autor în nota informativă sunt suficiente, pertinente și respectă rigorile stipulate la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină "d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură".

Implementarea prevederilor proiectului necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul public național, autorul a menționat despre aceasta în nota informativă prezentată. Astfel, potrivit notei informative: "Implementarea prevederilor proiectului de lege se propune a fi realizată de la 1 ianuarie 2018 și conform calculelor estimative (se anexează) vor fi necesare mijloace financiare suplimentare de la Bugetul de stat în mărime de circa 68 500,0 mii lei pentru anul 2018, care au fost prevăzute în Legea Bugetului de stat pentru anul 2018 (circa 65 000,0 mii lei). Diferența de 3,5 mil.lei urmează a fi luată în considerație la rectificarea Legii Bugetului de stat pentru anul 2018 și Legii Bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2018."

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative "textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]"

- c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]*
- e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]*
- g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;*
- h) se evită tautologiile juridice; [...]"*

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în scopul majorării cuantumului alocațiilor sociale de stat pentru persoane cu dizabilități din copilărie și pentru copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani, pentru a spori nivelul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități și asigurarea unui trai independent în comunitatea acestora, precum și în contextul realizării prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a obiectivelor documentelor strategice naționale privind promovarea și aplicarea unor noi mecanisme de protecție socială a persoanelor cu dizabilități, a perfecționării cadrului legislativ-normativ pentru asigurarea accesului acestor persoane la prestații și servicii sociale echitabile și în conformitate cu Programul de activitate al Guvernului 2016-2018 capitolul IX, pct.18 care stabilește dezvoltarea sistemică a asistenței sociale pentru a îmbunătăți nivelul de protecție a cetățenilor, familiilor și al coeziunii sociale.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă, și acesta este în conformitate cu interesul public.

- c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]*
- e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]*
- g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;*
- h) se evită tautologiile juridice; [...]"*

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în scopul majorării cuantumului alocațiilor sociale de stat pentru persoane cu dizabilități din copilărie și pentru copii cu dizabilități în vârstă de până la 18 ani, pentru a spori nivelul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități și asigurarea unui trai independent în comunitatea acestora, precum și în contextul realizării prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a obiectivelor documentelor strategice naționale privind promovarea și aplicarea unor noi mecanisme de protecție socială a persoanelor cu dizabilități, a perfecționării cadrului legislativ-normativ pentru asigurarea accesului acestor persoane la prestații și servicii sociale echitabile și în conformitate cu Programul de activitate al Guvernului 2016-2018 capitolul IX, pct.18 care stabilește dezvoltarea sistemică a asistenței sociale pentru a îmbunătăți nivelul de protecție a cetățenilor, familiilor și al coeziunii sociale.

Proiectul respectă parțial rigorile de transparență stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă, și acesta este în conformitate cu interesul public.

Proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori de risc și riscuri de corupție.

22.01.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Șef secție

